M e s t s k á č a s ť B r a t i s l a v a - N o v é M e s t o

---

Materiál na rokovanie
Miestneho zastupiteľstva
dátum 27.09.2022 34206/1060/2022/ZP/PIFTA

NÁVRH
na zápis nákupného strediska Slimák (v pôvodnom rozsahu) a bunkra z 1. svetovej vojny na Račianskej ulici do Zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

Predkladateľ :

Ing. Ignác Olexík, PhD.

prednosta Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Evidenčný list pamätihodnosti Slimák
4. Evidenčný list pamätihodnosti bunker z 1. SV na Račianskej ul.

Zodpovedný:

Ing. Anton Gábor
vedúci oddelenia ŽPaÚP

Spracovateľ:

Ing. arch. Tatiana Pifková
referent oddelenia ŽPaÚP

Na rokovanie prizvať:

Ing. Antona Gábora
vedúceho oddelenia ŽPaÚP

september 2022

NÁVRH UZNESENIA

Miestne zastupiteľstvo schvaľuje

Návrh na zápis nákupného strediska Slimák (v pôvodnom rozsahu) a bunkra z 1. svetovej vojny na Račianskej ulici do Zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislave-Nové Mesto.

a poveruje starostu mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

zaslaním výpisu uznesenia, ktorým bol schválený Návrh na zápis nákupného strediska Slimák (v pôvodnom rozsahu) a bunkra z 1. svetovej vojny na Račianskej ulici do Zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, Mestskému ústavu ochrany pamiatok v Bratislave.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Podnet na zápis nákupného strediska Slimák (v pôvodnom rozsahu) a bunkra z 1. svetovej vojny na Račianskej ulici do zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto

- 8. februára 2022 predložili poslanci Mgr. Filipovič, MBA, JUDr. Korček, PhD., LL.M., Ing. arch. Vaškovič a Mgr. Weiss miestnemu zastupiteľstvu návrh na zápis bunkra z 1. svetovej vojny na Račianskej ulici pri Guthause do *Zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto*. Miestne zastupiteľstvo tento návrh schválilo a **Uznesením 35/20.2** poverilo starostu, aby zápis tohto objektu do Zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto v čo najskoršom možnom termíne zabezpečil.
- 21. apríla 2022 miestne zastupiteľstvo prerokovalo návrh na zapísanie obchodného domu Slimák do *Zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto*. Miestne zastupiteľstvo tento návrh schválilo a **Uznesením 37/28.8** poverilo starostu, aby zápis týchto objektov do Zoznamu pamätihodností mestskej časti Bratislava-Nové Mesto zabezpečil.

Mestský ústav ochrany pamiatok – zoznam pamätihodností mestských častí

Zoznam pamätihodností mesta a mestských častí bol vytvorený ako nástroj na poznanie a zdokumentovanie hodnotných predmetov, pojmov a udalostí, ktoré sa viažu ku kultúrnemu životu a histórii mesta. Zoznam pamätihodností uložený na Mestskom ústave ochrany pamiatok (MÚOP) v Bratislave sa môže priebežne rozširovať o ďalšie podnety a tiež obohacovať o archívne materiály a historické pohľadnice.

Pojem pamätihodnosť je špecifický, nekryje sa s pojmom národná kultúrna pamiatka. Zjednodušene sa dá povedať, že národné kultúrne pamiatky majú význam celoslovenský a ich ochranu garantuje štát, zatiaľ čo pamätihodnosti majú spravidla lokálny význam a garantom ich ochrany je obec.

Výber do zoznamu pamätihodností mestskej časti si robí mestská časť sama (poslanci, starosta, aktivisti, komisia a pod) a MÚOP poskytuje iba poradenstvo (napr. s historickými okolnosťami vzniku objektu). Na schválenie zápisu objektu do zoznamu pamätihodností je potrebné uznesenie miestneho zastupiteľstva.

Popis objektov

Nákupné stredisko Slimák (v pôvodnom rozsahu)

Jedným z originálnych architektonických diel, ktoré vznikli v 60. rokoch 20. storočia v Bratislave, bolo nákupné stredisko Slimák. Jeho autorom bol špičkový slovenský architekt Ivan Matušík (1930-2022). Tvarovo jedinečný koncept výseku medzikružia vytváral polouzavretý priestor s kruhovou komunikačnou rampou a s jednotlivými prevádzkami po jeho obvode. V centre kruhového átria bola fontána. Pre vonkajšiu fasádu objektu boli charakteristické pásové rastrované okná, členené tenkou priečkou a plochy pohľadového betónu kombinované s rôznymi druhmi obkladov. Táto jedinečná architektúra významne utrpela v 90. rokoch 20. stor., kedy po generálnej stavebnej úprave došlo k úplnému popretiu pôvodného objektu, ktorý bol nadstavený o jedno podlažie, prefasádovaný, uzavretý a doplnený prístavbou na nádvorí. Je to ukážka brutálnej nekultúrnosti tých, ktorí tieto úpravy naprojektovali, ale aj tých, ktorí ich povolili.

Bunker z 1. svetovej vojny na Račianskej ulici

Bunker – súčasť delostreleckého opevnenia z obdobia 1. svetovej vojny bol roky skrytý pod náletovou zeleňou a skládkou odpadu. Mnoho Novomešťanov pravdepodobne ani nevedelo, že sa v ich okolí skrýva takýto kúsok histórie. Kvôli svojmu stavu bol už bunker určený na asanáciu. Firma Guthaus, ktorá v jeho blízkosti stavia obytný dom, sa spolu s neziskovou organizáciou História bez hraníc sa rozhodli bunker zachovať a obnoviť. Bunker bude doplnený o informačnú tabuľu a po kolaudácii sprístupnený verejnosti.